

ТЕМА 8. ПРАВИЛА ОФОРМЛЕННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ЕКСПЕРТИЗИ ТА ВИСНОВОК ЕКСПЕРТА

Експертиза призначається, якщо для з'ясування питань, що виникають у справі про порушення митних правил, виникла потреба у спеціальних знаннях з окремих галузей науки, техніки, мистецтва, релігії тощо. Зазначена експертиза не є судовою експертизою.

Експертиза проводиться експертами спеціалізованого органу з питань експертизи та досліджень центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну митну політику, його відокремлених підрозділів та інших установ або окремими спеціалістами, які призначаються посадовою особою митного органу, у провадженні якої знаходиться справа про порушення митних правил. Особа, щодо якої порушено зазначену справу, має право на проведення за її рахунок незалежної експертизи.

Поставлені перед експертом питання та його висновок не повинні виходити за межі спеціальних знань експерта. Експерт надає висновок у письмовій формі від свого імені. У висновку викладаються суть проведеної ним експертизи та обґрунтування відповіді на поставлені запитання.

Якщо експерт під час проведення експертизи встановить обставини, що мають значення для справи, з приводу яких йому не було поставлено запитань, він має право викласти ці обставини у своєму висновку.

Висновок експерта не є обов'язковим для посадової особи митного органу, у провадженні якої знаходиться справа про порушення митних правил. У разі незгоди цієї особи з висновком експерта у постанові, яка виноситься у справі, повинно міститися обґрунтування такої незгоди.

У разі неналежної якості або повноти висновку експерта може бути призначена повторна експертиза, проведення якої доручається іншому експерту (експертам).

VI. Надання СЛЕД ДФС висновків за результатами проведених досліджень (аналізів, експертиз)

Проект висновку експерта (повідомлення про неможливість надання висновку) розглядається керівником самостійного структурного підрозділу з питань експертизи та досліджень і керівником СЛЕД ДФС (або його заступником).

Якщо при розгляді проекту висновку експерта буде встановлено, що дослідження (аналіз, експертиза) проведені з недотриманням методики проведення дослідження (аналізу, експертизи) або допущені технічні помилки, керівник самостійного структурного підрозділу з питань експертизи та досліджень, керівник СЛЕД ДФС (або його заступник) повертає проект висновку на доопрацювання.

За результатами дослідження (аналізу, експертизи) експерт готує письмовий висновок, форму якого затверджено наказом Міністерства фінансів України від 02 грудня 2016 року N 1058 "Про затвердження Порядку взаємодії структурних підрозділів та територіальних органів Державної фіскальної служби України із Спеціалізованою лабораторією з питань експертизи та

досліджень ДФС під час проведення досліджень (аналізів, експертиз), Нормативів взяття проб (зразків) товарів для проведення дослідження (експертизи), форм акта про взяття проб (зразків) товарів та висновку". Термін "висновок", що вживається у цьому Порядку, тотожний терміну "протокол випробовування" у значенні, наведеному в пункті 10 розділу V національного стандарту ДСТУ ISO IEC 17025:2006 "Загальні вимоги до компетентності випробувальних та калібрувальних лабораторій".

У разі проведення досліджень (аналізу, експертизи) під час здійснення податкового контролю, митного контролю та митного оформлення висновок складається у двох примірниках.

За результатами експертизи з метою визначення вартості товару, транспортного засобу, огляд яких проводився експертом за місцем їх зберігання, експерт готує письмовий висновок від свого імені за формою, наведеною в додатку 3 до цього Порядку.

Результати дослідження (експертизи) чинні для наданих проб (зразків) товарів.

Якщо експерт під час дослідження (аналізу, експертизи) виявить обставини, що мають значення для податкового контролю, митного контролю та митного оформлення, справи про порушення митних правил, з приводу яких йому не було поставлено запитань, він має право включити їх до висновку.

Неврахування висновку, оформленого за запитом про проведення дослідження (аналізу, експертизи), або незгода з висновком, оформленим за постановою про призначення експертизи у справі про порушення митних правил, повинні бути обґрунтовані посадовою особою органу ДФС при прийнятті рішення.

Якщо при розгляді висновку експерта виникла потреба в отриманні додаткових відомостей щодо досліджуваної проби (зразка) товару, може бути призначено додаткове дослідження (аналіз, експертиза), яке доручається тому самому або іншому експерту.

У разі наявності підстав вважати висновок необґрунтованим або виникнення сумнівів у його правильності може бути призначено повторне дослідження (аналіз, експертиза), проведення якого доручається іншому експерту.

Рішення про призначення додаткового або повторного дослідження (аналізу, експертизи) під час здійснення податкового контролю, митного контролю та митного оформлення оформлюється уповноваженою посадовою особою органу ДФС у вигляді запиту про проведення дослідження (аналізу, експертизи).

Рішення про призначення повторної експертизи у справі про порушення митних правил оформлюється посадовою особою органу ДФС, у провадженні якої знаходиться справа про порушення митних правил, у вигляді постанови про призначення експертизи у справі про порушення митних правил.

Для проведення додаткових або повторних досліджень (експертиз) використовуються залишки досліджених проб (зразків) товарів, які надавались

для первинного дослідження (експертизи) (за наявності та достатньої для цього кількості).

У висновку, підготовленому за результатами повторного дослідження (аналізу, експертизи), зазначаються відомості про результати первинного дослідження (аналізу, експертизи), вказуються причини розбіжностей із висновками первинного дослідження (аналізу, експертизи), якщо такі розбіжності мали місце.

Висновок експерта СЛЕД ДФС доставляється до органу ДФС посадовою особою органу ДФС, яка отримує його в СЛЕД ДФС, з обов'язковою відміткою в реєстрі висновків, виданих за запитами про проведення дослідження (аналізу, експертизи) / постановами про призначення експертизи у справі про порушення митних правил органів ДФС, поштою або іншими засобами інформаційних технологій.

Форму реєстру висновків, виданих за запитами про проведення дослідження (аналізу, експертизи) / постановами про призначення експертизи у справі про порушення митних правил органів ДФС, наведено в додатку 4 до цього Порядку.

Орган ДФС, який призначив проведення дослідження (аналізу, експертизи), зобов'язаний повідомити декларанта, платника податків, стосовно якого здійснюється податковий контроль, митний контроль та митне оформлення, або уповноважену ними особу про результати дослідження (аналізу, експертизи) шляхом надання примірника висновку.

У висновках надається узагальнення проведеного дослідження, підбиваються підсумки, які представляють собою відповіді на поставлені експерту питання. На кожне з цих питань повинна бути надана відповідь або вказано на неможливість його вирішення. Підсумки є кінцевою метою дослідження. У логічному аспекті підсумок – це судження експерта, яке було зроблене по результатам проведених досліджень на основі виявлених або представлених йому даних про досліджуваний об'єкт та загального наукового положення відповідної галузі знань.

Висновки можуть бути стисло оформлені та пронумеровані у вигляді окремих тезисів (положень) або у гранично стислому викладі. При цьому необхідно дотримуватися принципу: у висновках потрібно йти від конкретних до більш загальних положень з акцентуванням уваги на результати дослідження. Для ідентифікаційних досліджень характерні два види підсумків. Останній надається, коли індивідуальна тотожність є неможливою через якісь обставини.

При класифікаційних дослідженнях, тобто у випадках, коли встановлюється приналежність об'єкта до класу безпеки, категорії, надається класифікаційний підсумок. Об'єкт досліджується без порівняння з іншими об'єктами, а також віднесення його до якого-небудь класу, є кінцевою метою дослідження і зазвичай має самостійне доказове значення.

Під час діагностичних досліджень визначаються властивості і стан об'єкта, відповідність або невідповідність екологічним або експлуатаційним нормам (технічний стан: транспортних засобів тощо). Окрім наведеного

поділу висновків експерта, існують також і інші, які проводяться за інших обставин.

Найбільш поширеним є поділ логічних форм висновків експерта на наступні види:

- категоричні та ймовірнісні;
- про можливість та дійсність;
- однозначні та альтернативні;
- умовні та безумовні;
- стверджувальні та негативні;
- іноді виділяють додатки.

Поділ висновків на категоричні та ймовірнісні проводиться за ступенем їх підтвердження.

Ймовірнісний висновок може бути сформульований експертом лише при досить високому ступеню ймовірності встановлюваного факту.

Категоричний висновок надається експертом, коли результати дослідження повністю його підтверджують.

У висновках про можливість на відміну від висновків про дійсність констатується не факт об'єктивної дійсності, а лише можливість будь-якої події, явища.

Можливість не слід змішувати з імовірністю. Якщо ймовірність – це характеристика нашого знання, яка може збільшуватись відповідно до його поглиблення, то можливість – це об'єктивний стан речей. Можливість встановлюється достовірно, і будучи встановленою, не змінюється від того, реалізувалась вона практично чи ні. Тому не можна плутати ймовірнісні висновки з висновками про можливість. Це може привести до помилок.

Висновки про можливість повинні бути сформульовані експертом тільки у тому випадку, коли за допомогою них вирішується питання не про факт дійсності, а про фактичну можливість будь-якої події, явища.

Альтернативний висновок формулюється, коли експерту не вдалося знайти єдиний варіант рішення і підсумком дослідження є декілька варіантів відповіді на поставлені питання. Однозначний висновок надається, коли експерт знаходить єдиний варіант рішення.

Умовним називається висновок, в якому його істинність залежить від якої-небудь умови.

Безумовний висновок не містить ніяких умов.

Негативний висновок констатує відсутність встановлюваного факту, події, явища, властивості. Зазвичай негативний висновок є виправдувальним доказом.

Додатки можуть містити в собі документи, які надав в розпорядження експертів замовник, використані методики оцінювання рівня екологічної або експлуатаційної безпеки, фотографії, таблиці та інші матеріали, які дають змогу зрозуміти отримані в результаті проведеної експертизи висновки.

Усі роботи, що виконуються під час експертного дослідження, мають бути задокументовані:

умови, при яких відбувалися дослідження (стан навколишнього середовища, час проведення дослідження);

результати виміру показників і розрахунків (таблиці, графіки); роздруковані матеріали; фото- та відеоматеріали;

копії використаних документів та інші матеріали, необхідні для підтвердження обґрунтованості зроблених висновків [5].

Вся інформація, що представлена в супровідній документації, має бути викладена чітко для однозначного розуміння отриманих висновків. Важлива ясність, системність і послідовність у викладенні матеріалів. Експертний висновок має бути аргументованим, повним, у деяких моментах підтвердженим розрахунками і результатами проведених натуральних або лабораторних випробувань на основі новітніх досягнень науки і техніки у сфері дотримання екологічної та експлуатаційної безпеки.

Усі представлені матеріали повинні бути оформлені у відповідності до ДСТУ [8]. Кожна сторінка має бути підписана експертом, а усі листи прошиваються і скріплюються його печаткою або печаткою експертної організації [3].

Якщо експертиза була комплексною, тоді кожна частина висновків повинна бути підписана тим експертом (експертами), які безпосередньо проводив дане дослідження і сформулював наведені висновки.

Якщо висновки робились різними експертами, кожен з висновків має бути підписаний окремо кожним експертом. Висновки готуються у відповідності до встановлених вимог і надаються у митний орган для подальшого прийняття рішення.

Окрім висновків експерта, результатом експертизи може бути повідомлення про неможливість надання висновків. Такий документ складається, коли неможливість вирішення поставлених питань очевидна без дослідження. Оскільки дослідження не проводиться, то експертиза не відбулася і експерт ніяких висновків не надає. Якщо поставлене питання виходить за межі спеціальних знань експерта або наданих матеріалів недостатньо для висновку, він у письмовій формі повідомляє митний орган про неможливість надання висновків.

http://search.ligazakon.ua/l_doc2.nsf/link1/RE29823.html